

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De malis effectib[us] i[n]uidie. Ser. XXX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

De malis effectibus inuidie

Nor̄ q̄ apud homines exeat/ tanto eū ampli⁹ cōfundere ⁊ male tractari laborat. Sicur narrat Emili⁹ phus i li. de ducib⁹ s̄ themis dōe. q̄ i r̄a coricis subiugauit atheniē. in mari oēs p̄ ratas fugavit. Lui⁹ p̄filo xerxes rex pl⁹ q̄ art⁹ mis grecor⁹ vicer⁹ fuit. Hic ultimum ex iuidia ci⁹ viū suor⁹ exilio p̄petuo dānat⁹ fuit. vbi sp̄ce sup̄o veneno iterat⁹. Sic glōsus miles scipio aphrican⁹. q̄ tota africa sua aiōsiat̄ romani s̄biecerat. ⁊ d̄ oīb⁹ nibil p̄ter nomē usurpabat. inuidia suor⁹ effugere nō potuit sic ip̄metet d̄c. vt narrat Vale. maxim⁹ li. iij. c. viij. di. romāis Lū totā africā vīcē p̄tāti subiecerat. nibil ex ea qd̄ m̄ cū dicere p̄ter coqmē retuli. Nō iḡ me punice. nec frēm mēuū asiarice gazeavarū red̄ diderūt. s̄z v̄terq̄ n̄m iuidia maḡ q̄ pecunia

Inuidia locupletior ē. Rursus iuidia querunt formosita ⁊ pulcrit̄. ⁊ pulcritudinē pallorē. sic cū aliq̄ v̄l aliq̄ sudinē.

de corp̄is pulcritudinē cōmedat. mox inuid⁹ v̄l inuidia b̄ reprobare conat̄ ass̄erēs nihil eū esse. anhelit̄ ferid⁹. v̄l corp̄e macrū. v̄l cūre pleoro sum. v̄l cesari scabiosū. v̄l alias lacēter defez̄ erousum. Sic de alecipiade p̄bo: q̄ fm̄ Britt. et Boe. iij. d̄ so. phic. p̄sa. viij. ve pez s̄. ser. v. L. Et fm̄ Vale. lib. vij. c. viij. habuit nobilitatē eximia: formā p̄stantissimā: fauorē ciuiū maxim: summa impia: p̄cipuas vires: flagrātissimū: igez̄ mū. Hicēt̄ iuidia fuit occis⁹: ⁊ p̄petuum exiliū passus. Nā ve d̄ Hiero. ⁊ Jouini. ab atheniē. vbi nat⁹ fuit. p̄ter inuidia ad lacedemoniās p̄fuit. q̄ atheniē. hostes erat. s̄z itēp̄. v̄t̄ ei⁹ pl⁹ inuidie q̄ grē p̄terat̄. q̄ cognitō ad holofernē p̄fecit̄ dār̄ reḡ. pfugit. Is aut̄ ad quē ⁊ fugerat: accepto alifandro p̄ncipe lacedemoniōp̄. p̄

Inuidia cō eū ierfici iussit. Itē iuidia querunt p̄spira ⁊ p̄spirent̄ opulētē in liuore. vt cū aliq̄ ex diuinitate ⁊ ōratē pulcrit̄ cōmedat̄ illico inuid⁹ h̄c d̄ratorie an nibilare conat̄. v̄l diuinitas cū fenore ⁊ v̄stura: ⁊ alijs illiscit̄ p̄teratib⁹ acq̄suisse fas. v̄l rapinis ⁊ crudelitatis cumulasse. v̄l ip̄m appere locuplēt̄ ⁊ nō existere. v̄l eū respectu talius nō esse af̄q̄

Inuidia firmat̄ ⁊ restat̄. Demū iuidia sapientē claritatē ⁊ sapiaz̄ vereat̄ i errorē. Lū cū q̄s de sapia ⁊ l̄is excollik̄: ⁊ sciām in p̄mēti iuidia p̄rie nitit̄. tāle q̄ exaltat̄ annis bilādo: prudētia suā v̄lutiā esse exponit̄. eloquētia p̄boscit̄ dicit̄. Illa q̄ docet̄ ⁊ legit̄. nō sua s̄z alioz̄ esse affert̄. Ipm̄ v̄z̄ docēdi mox dū nō h̄c ostēdēc satagit̄. ⁊ sic oia sapientia facta obliq̄re nō desistit̄. q̄ oia late declarat Blanus vbi s̄. Sic sapientissimo licurgo factū fuit. q̄ tāte sapientē exerit̄. q̄ lacedemoniōs legē dicas⁹ mit̄. tāte p̄tēt̄. q̄ apollo ier̄ eoꝝ deos cū znu⁹ merari voluit. hic tñ suoz̄ ciuiū iuidia expulsus fuit. De q̄ sic ait Vale. li. v. c. iij. Nemine li

Drauit̄: curgo aut̄ maiore am̄ virilioz̄ v̄z̄ lacedemoniā v̄l sciz̄ q̄ genuit̄. v̄pura cui apollo oraculū poscēti ferē sibi ester̄ respōd̄isse: se nescire. an illū boim an deoz̄ nū fortuna mero aggregaret. Huic tñ neq̄ v̄te sue sum⁹ q̄s stat̄ ma sineceras. neq̄ erga patriā cōstantissim⁹ em⁹ amor. neq̄ leges salubriter excogitate auxilio

ei esse potuerūt. q̄ minus iſestos ciues exp̄iret.

Sepe em̄ lapidib⁹ p̄ter̄. aliquā furore eiec̄: p̄blice etiā p̄uar̄. ad ultimū patria puls̄ ē. L̄d̄

stat aut̄ b̄ rotū ex iuidia faciū esse. Ex q̄ pat̄ q̄

q̄nto aliq̄ fuerit̄ p̄tēt̄. / sapientia/ robore/ ⁊ diuīt̄s clariōres. cano ⁊ sebabuerūt emulos iuidiores.

Sic de africanō refert Tull⁹. q̄ rheo. dīcēs. q̄ africanō p̄tēt̄. / teutē idūtria: ⁊ q̄ gliaz̄: glia emulos ⁊ p̄auit̄. Hoc aduertet̄ etiā clariōtes ⁊ famosib⁹: de magnis ciuitatib⁹ nati: ⁊ ceteris plati. se a p̄ntia suor⁹ p̄ciū absenteauerūt. Per b̄ em̄ iuidia suor⁹ effugere conati sūt. vt ostēdit Tull⁹. vbi s̄. Hoc inq̄r̄ ē cōe viciū i magnis liberisq̄ ciuitatib⁹. vt iuidia glia comes sit. sic ⁊ libētē bis d̄erabūt q̄s eminere alii⁹ vidēt̄ neq̄ eq̄ aio inueniēt̄. Un̄ m̄lti tales clari viri nō fuerūt aī oculos suor⁹ ciuiū athenis. tācū em̄ se ab iuidia p̄curabāt euros q̄ntū a sp̄ecu suor⁹ recesserūt. Hec ibi finit̄. ¶ Quāvis p̄d̄

cta sine magna ⁊ horréda: n̄ adhuc iuidi n̄ se Inuidis p̄centi: s̄z bñ facia ⁊ meritaria opa suis d̄era trac̄tōr̄ mordēt̄ ⁊ p̄uerit̄. / teutēs/ deuotōr̄: n̄bō mor̄ bona opa in hypocrisim ⁊ vanā gliaz̄. Sic cū dent opa q̄s de orōne deuota: de ieiunio vel elȳnis cōmē bona dat̄: mox inuid⁹ p̄ detractōr̄ hec annibalare conat̄. dicēs q̄ hypocrisi ⁊ vanā glia hec fieri. v̄l ex auaricia sub specie religiōis ⁊ deuotōis aue p̄iecat̄. alios velle d̄icē. Ita Job v̄t̄ sc̄issim⁹: q̄uis i adūstare ⁊ tribulatiōe ess̄. patētissim⁹ ⁊ recēt̄ corā dñō. neq̄ peccass̄ et labijs suis loq̄n̄ do s̄z v̄xōr̄ ⁊ amicos suos: tñ adhuc ab v̄xore ⁊ amic̄ reputabat̄ tanq̄ hypocrita ⁊ p̄tor̄. ⁊ q̄ p̄ peris hec oia q̄ passus ē fūstineret. Ut b̄ Job. iij. iiij. iiiij. ⁊ v. capiteul. ⁊ p̄seq̄nt̄ p̄ totū libp̄. P̄t̄ q̄ ex p̄missio: q̄ q̄nto q̄s est i p̄spiritatē maiori: ⁊ in statu superiori: aut̄ p̄tuos̄. tāto subiacet inuidis liuidiori. ¶ Et p̄ seq̄ns p̄t̄ ex q̄d̄ iuidia oriat̄. qd̄ ⁊ v̄te ē coḡscere volētib⁹ effugeat̄. b̄ virus inuidis. Rogem⁹. dñm: vt ab hac pestifera filia sup̄bia. ipa vīc̄ iuidia: nos custodiar. ne cū inuidis demonib⁹ sine fine torqueat̄. amur. sed maḡ p̄stare dignetur dñs n̄r̄ Iesū ch̄is i seclā bñnd̄. Amen.

De malis effectib⁹ iuidie. Ser. xxx.

Q̄ uic̄ alteri⁹ n̄ erit̄ ip̄unit̄. puer. xvij.

In p̄cedē. ser. audīstis vñ oriat̄ inuidia: vīc̄ et suggestiōe demōis: ex sup̄bia sine amore. p̄prie excellētē: ex auaricia ⁊ solēta. p̄sp̄itare. Quō etiā sic viciū diabolūt̄ ⁊ q̄re. q̄bō etiā generib⁹ boim iuid⁹ d̄erabit̄. ⁊ oia bona eoz̄ facta ⁊ opa i malū querit̄. Nū vidēdū est cōseq̄nt̄ d̄ effectib⁹ ei⁹ mal⁹. q̄ vīc̄ mala faciat ipa iuidia. p̄prio subic̄to. vt ⁊ his cognit̄ q̄libet cāto libēt̄ studeat iuidia declinare. Nā er̄ p̄p̄er b̄mōi mala q̄ facit iuidia: iuid⁹ q̄viter puniēt̄ ⁊ deo iwf̄ p̄bū eb̄mat̄. ¶ Qui in ruina letat̄ q̄l-

teri? Ise; in pīd? L nō erit spūnus? Ivbī s. q. d. saj
piens. calis tū nō punis in b. seculo nō tū mag
nebī ipunis in futuro. Pro ḡs Ave maria.

B Qui in ruina lecatur alteri? nō erit impus
Circa vba themas est breuerius (tus vbi s.
notandum: q Salomo p ea gnālis tagis penas
inuidia debitas: qz t nullu inuidia euadere va
let nisi p penitēti puersus fuerit. Hc qū pe
ne cognosci pnt cognit malis q facit ipa inui
dia: ut p̄z infra. Pro q̄ ē aduerrēdu q inuidia
mīta mala fac t opa: ut p̄z infra

Remedii curatōis renuit

Propriū subiectū infic: et
am dole corrupit: et sic
charactē extinguit

Inuidia mīta ma
la facit ipi inuidia

Judiciū rōnis puerit
Flagitiū leale siue morta
le inducit

Supliciū gehēne icurrit

Egestati p augetate iduc

C Primū ḡ malū inuidia ē q̄ remedii curatōis
nisi renuit. tāco autē ifirmitas ē pior et piclōs
Thisis ē q̄nto ad curā ē difficultior. s̄c̄ apparet illepra.

ulceratō thisis et hydropisi tē. **T** S. d. q̄s. Ex q̄b̄ causū in
velēto inuidia ita difficulte curat. Rurq̄ int̄ oia vicia
pulmōis difficulte curat inuidia p̄t̄ tria: vies ve infra

Propter spūsceti offensas
et excludētōis

Inuidia curatur
difficulē p̄t̄ tria

Propter criminis latētiā
et occultatiōes

Propter mali pmanētiā et

Exclinationē

B Primo inuidia difficulter curat p̄t̄ spūsceti
offensam. Unū q̄nto aliquid perim magis bonitati
ti spūsceti p̄teraria: tāco difficulte curat. q̄ pec
cans i p̄em p ifirmitatē carnis: vel i filiū p iō
rancias: remittet ei sed q̄ peccat in spūsceti p
certā maliciā nō remittet ei. difficulte curat
et ei: nec hic nec i futuro scel. ut ait salvator

Mat. xij. et Lu. xij. Pro q̄ nozādū: q̄ pecm̄ tri
pliciter d̄r curabile siue remissibile: ut dīc Alb.
sup Lu. tractas et cōfū p̄allegari. s̄c̄ cā et ge
nere: et ex euenu. **P**ro p̄em d̄r remissibile
ex cā. sicut q̄n cōmitit p̄em in se morale: et tñ
bz aliquid mō excusantē et reatu suū diminuentē.
sic est illud q̄b̄ sit ex iōrancia aut iaduertētia:
vel ex magne tentatōis ifirmitate. sic sit perā
carnalia: subita ira: iuramentū illicitū ex inad
vertētia: et sic de alijs. **S**ecundū d̄r remis
sibile ex genere: q̄n. s̄. peccati cōmitit q̄b̄ in se
et ex suo genere ē remissibile et veniale: sic t̄buz
ociosum vel fieri q̄d caret rōne iuste neccitatis
aut pie vtilitatis: et tñ sine nocimēto ac p̄ceptu et
lesione et improba libidine. **T**ertio d̄r remis
sibile ex euenu: q̄n. s̄. p̄em cōmitit q̄b̄ ē mor
ale d̄i p̄petrat: s̄z p̄ euenu penitētie et confessōis
sequēt̄ sit venia dignū et relaxat. Et b̄mō pec
catū ē venia dignū et remissibile: p̄nit et confessō
ne: remittēt. Peccati autē i spūsceti q̄ sit ex
cerea malitia: ideo est indignū ventus: quia ibi

nō cadit excusatio v̄l̄ cā excusatiōis aliq̄: cūtūs **P**atē
modi ē inuidia fr̄ne ḡr̄ erit ē p̄em ad mortē p̄ q̄d more
nō ē orādū. j. Joā. v. vbl̄ d̄ apl̄s. Et p̄em ad

mortē n̄ p illo dico ve roget q̄s. Pro c̄ autori
tati ī collectu ē norādū q̄ p̄em ad mortē d̄r tr̄s
bus mōis. P̄io p̄em ad mortē d̄r q̄dibz p̄em
mortē ex effectu: q̄ ad mortē ducit. Secō pec
catū ad mortē d̄r inuidia vel impugnatio fr̄ne

ḡr̄. Tertō p̄em ad mortē d̄r finalē impenitētia
s̄z q̄n aliq̄s dedicit impenitētēs. Mō igis p̄ pec
cato ad mortē p̄mo modo dico. s̄. mortali dey
bemōzare ve ei venia d̄c̄. Pro peccato ait ad

mortē secō modo ve in p̄posito. s̄. inuidia
fraterne ḡr̄ debemōzare: nō ve ei venia d̄c̄
sed ve volūtas mala muref. Terrio mō dico
pro p̄co ad mortē. s̄. p̄ finalē impenitētia q̄n ali
quis decedit ipenitētēs/ non debemōzare: nec

p̄ venia: nec p̄ voluntātē mutarōe. De b. lati⁹ d̄c̄
terminat m̄gr̄ li. ij. Snaiz dist. xliij. Pater igis
q̄ inuidia ē spūsceti offensia: et iō difficultis ē ei⁹

cura: eo q̄ sit ex certa maliciā: et p̄ 2̄s ī boīta/
re sumā q̄ spūsceti acatribuit. Ille autē peccat ex

D
certa maliciā/ cui⁹ volūtas n̄ ex iōrancia v̄l̄ ifis. Peccare
mitate: s̄z ex certa scia v̄l̄ idūstria inclinat̄ ī boī: ex certa
nū aliquid q̄b̄ bz annexā maliciā. q̄b̄ duob̄ mōis maliciā:
rigis. s̄. p̄ inclinatiōes nālē et p̄phibētē remo
tionē. Verbi ḡr̄. Sic i rebz nālē dupl̄r̄ aliquid
mouet deorsū. P̄io p̄p̄ inclinatiōē nālē: sic
graua deorsū. Secō p̄p̄ phibētē remotionē:
sic aq̄ effundit fratre vase. Sic volūtas ex cer
ta maliciā v̄l̄ scia ferit̄ ī bonū q̄b̄ maliciā babet
annexā dupl̄cī rōne. P̄ia ē ex inclinatiōē habi
tus vīcīos. Et talis largo mō d̄r peccare i spūsceti
sc̄m: q̄ ip̄e ex 2̄nti p̄teraria ī bonitati spūsceti.
Secō volūtas aliquid ex certa maliciā vel in
dūstria ferit̄ ī bonū q̄b̄ bz annexū ex p̄hi
bētē exclusiōe. s̄. q̄ remoueret abjecte illa quibz
bō retrabili p̄t̄. Sūt autē sex q̄b̄ bō retrabili Sex re
a p̄co sc̄z diuina iōstīcia eius misericōdia: vertens trahētia
agnitā: supnālis ḡr̄: p̄ciē crudelētē: delecrat̄ a p̄co
tō indebet̄ et modica. Et sic p̄ oppositū sūt sex
spēs p̄ciē in spūsceti. s̄. p̄spētō: desperatio: iō
pugnatio: v̄tātē agnītē: inuidia fr̄ne ḡr̄: iō
nītētē: obstinatio: quas spēs ponit m̄gr̄ v̄bīs.
Sic ergo p̄z q̄ inuidia fraterne ḡr̄ ē dīgne
cōputat̄ inter let̄ p̄ca in spūsceti: q̄ per talē in
uidia nō solū q̄s inuidia p̄sonē frateris ī boī
no p̄ficiētē. s̄z et inuidia fr̄ne ḡr̄ ī boī
do crescenti: ve dīc sc̄m Lho. q̄. xiiij. ar.
ij. Et sic spūsceti p̄ inuidia aduersat̄: qui in suis
opibus glificat̄: ve idem ait. q̄. q̄. xxxvij. art.
ij. in solutōe fēde rōnis. Sic q̄ p̄z primū q̄ in Sex pec
uidia difficulter curat p̄ spūsceti exclusionē et caca i sp̄
offensā. **S**ecundū inuidia difficulte curat p̄ter rētūscētē
criminis latētiā et occultationē. Quanto ei in
firmatas ē pl̄lātēs et occultā rāto difficultor ē
ei⁹ cura. Et igis q̄ cupit curari opt̄z q̄ suā ifirmi
tātē māfester: ve ait Boct̄. j. de p̄so. p̄la. iiij.
di. Si opa medicat̄ expecta si opt̄z ve vulnē
deregas. Inuidia hō ē occulētissimā intrā ce vii

De malis effectibus inuidie

dis arcana clausa: et si vir sumit remedia: vt
oñdit Lypan⁹ ilⁱ. de zelo et liuore; dicēs. Facil⁹
inq̄ cura ē ubi plaga ē aga Zeli ac vulnera ob-
strusa: et occulta sūt: nec remediu cure medetis
admitit: q̄ se intra oscie lacebras ceco dolore
reclauscere. Hec ibi. ¶ Tertio difficult cura⁹
sue remediis p̄f mali pmonētia. Alia ei pcta
desinūt: inuidia aut̄ cessare nō nouit: sed cōti-
nue manet et crescit. Un̄ Lbry. sup Matt. ho-
me. qdā. Emulatorē deteriori illa malitia est.
Adul̄ ei t̄i voluptrē fruati: breui t̄i tpe com-
plex desideriū suū. Emulator̄ v̄o nūq̄ q̄scit: s̄
tinuit ē in eo sic portus i gurgite. Hoc idē ex
p̄suis tangit Lypan⁹ vbi s̄. di. Mala inq̄ ce-
tera terminū bñt: et q̄qd delinq̄t delicti cōslū
matioē finit. in adulterio cessat facin⁹ p̄petra⁹
to stupro: in lacerō cessat scelus admissio homi-
cidio. et implera fallacia modū iponit falsario.
Zel⁹ v̄o nō habet finitū. s̄ ē pmanēs iugis ma-
lū et sine fine p̄tem. Hec Lypan⁹. Ex p̄missiō⁹
p̄z p̄mū mēbz: v̄ic p̄mū malū inuidie: q̄ ipa re-
mediū curatioē renuit. ¶ Sedm malū inuidie
est: q̄ ipa p̄pū subiectū inficit et ledit. Nā
p̄pū animū indesinēt ledit: turbat et angit.
et sic animū dolore corrupit. Un̄ Istd. lib. iiij. de
sumo bono ca. xxv. Liuor alieni boi suū punie
auctorē. Nā vñ bonus p̄ficit inuidie: et abescit
imo inuidie corrupt⁹ ē q̄ ve alti patiant⁹: ipē
miseria sibi exoprat. Siē finge Arian⁹: q̄ Ju-
pītū nūciū suū i mōz misit ve boib⁹ vota sua cō-
cederet. t̄iū duo socij asticētū: vñ auar⁹ et ale-
inuid⁹: q̄b⁹ dixit: q̄ prim⁹ petere q̄qd veller b̄
ei cederet: et sedo peteti duplū daret. Avarus
aut̄ noluit ecē p̄m⁹: q̄ cupiebat b̄e duplū. ne/
q̄ inuidus p̄mo petere voluit: q̄ n̄ fauit alē et
duplū b̄et. Et si p̄ longā 2erratoē inuidie p̄
ma petatio cessit. q̄ vno puari ocelo petuit et so-
ci⁹ su⁹ p̄uare duob⁹ oculi. Ecce q̄ntū malū ē in
uidia. Und q̄n̄ diabol⁹ capit hoies alij vicijs:
ipē qndā delectatioē p̄t̄i tāq̄s elca. Iz inuidos
miseri⁹ capit q̄ sine elca delectatioē. Inuidia ei
dolor ē et amaritudo. Sunt ḡ bñ ceci q̄ dolore et
cruciari q̄tidiano dolore et nū meret: et dolori
q̄si elca sic adheret dōc pueniat ad dolorē et er-
nit: et sic p̄ dolorē p̄t̄i uū cordis amittit gaudiū
semperū. Ecce q̄lis cecitas. Prop̄ h̄ malū in
uidia 2pat̄ trib⁹ reb⁹: v̄ic tineo corrosive: rubi-
gini 2suptive: et pene afflictie. ¶ Prio inuidie
Tineo dia ē ve tinea corrosiva. Siē ei tica lana i q̄ na-
corrosi⁹ sc̄t̄ corrodit et destruit: et ifra pāni subam se oc-
ue cōpaf cultas videre se n̄ p̄mitit. ve de Istd. Et i p̄p.
rep. li. xvij. Siē liuor et inuidia aim i q̄ p̄mo ex-
urgit: p̄mo turbat ledit et officit: h̄ ill̄ Proū.
xv. Siē tinea vestimēto et siē v̄mis lig⁹: ita tri-
sticia viri nocit cordi. Ubi de Hugo postill. Si
cū d̄ vestimēto tinea nascit: et v̄mis de lig⁹ et in
ill̄ p̄querit dēres ad lacerādū et 2terēdū: sic
tristicia nervos et carnes spūles. i. v̄ires nāles
corrodit: et levitas tinea q̄ se aīe vestimētu co-
sumit. Hec ibi. Spūs em̄ tristis exiccat ossa.

Exempli

Sedm malū inuidie est: q̄ ipa p̄pū subiectū inficit et ledit. Nā
p̄pū animū indesinēt ledit: turbat et angit.
et sic animū dolore corrupit. Un̄ Istd. lib. iiij. de
sumo bono ca. xxv. Liuor alieni boi suū punie
auctorē. Nā vñ bonus p̄ficit inuidie: et abescit
imo inuidie corrupt⁹ ē q̄ ve alti patiant⁹: ipē
miseria sibi exoprat. Siē finge Arian⁹: q̄ Ju-
pītū nūciū suū i mōz misit ve boib⁹ vota sua cō-
cederet. t̄iū duo socij asticētū: vñ auar⁹ et ale-
inuid⁹: q̄b⁹ dixit: q̄ prim⁹ petere q̄qd veller b̄
ei cederet: et sedo peteti duplū daret. Avarus
aut̄ noluit ecē p̄m⁹: q̄ cupiebat b̄e duplū. ne/
q̄ inuidus p̄mo petere voluit: q̄ n̄ fauit alē et
duplū b̄et. Et si p̄ longā 2erratoē inuidie p̄
ma petatio cessit. q̄ vno puari ocelo petuit et so-
ci⁹ su⁹ p̄uare duob⁹ oculi. Ecce q̄ntū malū ē in
uidia. Und q̄n̄ diabol⁹ capit hoies alij vicijs:
ipē qndā delectatioē p̄t̄i tāq̄s elca. Iz inuidos
miseri⁹ capit q̄ sine elca delectatioē. Inuidia ei
dolor ē et amaritudo. Sunt ḡ bñ ceci q̄ dolore et
cruciari q̄tidiano dolore et nū meret: et dolori
q̄si elca sic adheret dōc pueniat ad dolorē et er-
nit: et sic p̄ dolorē p̄t̄i uū cordis amittit gaudiū
semperū. Ecce q̄lis cecitas. Prop̄ h̄ malū in
uidia 2pat̄ trib⁹ reb⁹: v̄ic tineo corrosive: rubi-
gini 2suptive: et pene afflictie. ¶ Prio inuidie
Tineo dia ē ve tinea corrosiva. Siē ei tica lana i q̄ na-
corrosi⁹ sc̄t̄ corrodit et destruit: et ifra pāni subam se oc-
ue cōpaf cultas videre se n̄ p̄mitit. ve de Istd. Et i p̄p.
rep. li. xvij. Siē liuor et inuidia aim i q̄ p̄mo ex-
urgit: p̄mo turbat ledit et officit: h̄ ill̄ Proū.
xv. Siē tinea vestimēto et siē v̄mis lig⁹: ita tri-
sticia viri nocit cordi. Ubi de Hugo postill. Si
cū d̄ vestimēto tinea nascit: et v̄mis de lig⁹ et in
ill̄ p̄querit dēres ad lacerādū et 2terēdū: sic
tristicia nervos et carnes spūles. i. v̄ires nāles
corrodit: et levitas tinea q̄ se aīe vestimētu co-
sumit. Hec ibi. Spūs em̄ tristis exiccat ossa.

¶ Proū. xvij. Et tristicia seculi mortē opa⁹. q̄. ad.
Lo. viij. Tristicia ac̄ ista 2sumēs ve tinea ē in
uidia q̄ ē tristicia ex aliis bois ve de Dam. lib.
ij. q̄ v̄iq̄ 2sumēt inuidētū corda: vt oñdit Iſi.
ij. solilo. dices. Inuidia subimet p̄m nocet. p̄mū
auctorē suū morder. Est ei aīe tinea q̄ cor suū
comedit: p̄ct⁹ vrit: mētē officit: et cor q̄si p̄st̄
depascit. ¶ Sedo inuidia ē sic rubigo 2suptis rubigo
ua. Un̄ de Istd. i p̄petatib⁹ rep. li. xvij. de fer-
ro. q̄ rubigo ē vicū ferrū corrodes. q̄ puenie
ex marie impuritate: v̄l ex 2actu fre 2vicinita-
te: sive ex sanguis 2fecrōe. Et subdit q̄ bñan⁹ sa-
guis se i ferro v̄liscat: q̄ de illa alia re ita cito
p̄ rubiginē 2sumit. Sic revera rubigo inuidie Ferrum
i ferro vice bñane. Bñana em̄ vita (ve de Lago
mare p̄port⁹ stoic) ē sic ferz: si exerceat 2terētis
exerceat rubigo 2sumit. Silt̄ bois exercēdo
vidē⁹ 2teri. sināt 2teri acq̄ corpēdo pl̄ 2decimē
fac q̄s exercitato. Et p̄t̄i in v̄is p̄borz ca. xcv.
et b̄ puenie ex mero ipuritate: ex volūtate: cor
ruptōe in q̄ nascit: q̄ sp̄ inuidia a bōa volūta-
te discordat. et mox ve inuidia mentē cepit: bona
volūtas recedit. Breg. i qdā horū. vel puenie
nit ex 2actu. i. ex aspectu p̄spicatis frēneoz in
p̄xis. qr̄ ve de Breg. i pasto. li. ij. c. xj. Inuidi ab
alieno p̄fectu deficiet: et aliena exultatioē eabe-
scit. Hi dū alienē p̄spicatis augmēta p̄spicūt/
apd semetipos anq̄: afflictī cordis p̄ste mori-
unt. ¶ Tertio puenie ex sanguis 2fecrōe. Lū
ei ferz sc̄t̄do carnē sanguinē fundit: sanguis
ferro iherēs i p̄m 2sumit ve pallegatū ē. Sic i
uid⁹ i p̄spicat⁹ et felicitate p̄i gladiū dectras
bēt̄ ligue mitit: gladiū suū i sanguinē suū mit-
tit. q̄ sanguis ē p̄spicat⁹ et marie nēcitat⁹ p̄simi
iuxta ill̄ Eccl. xxiiij. Panis egentū vita pau-
pis ēr̄ q̄ defraudat illibō sanguis ē. et lingua d̄
tractorū iuidi gladiū ē. iux ill̄ p̄. Lingua coz-
gladiū 2ave. Et hec rubigo inuidie p̄pū subiectū
2sumit ve ate Basili⁹. Et q̄ allegat aurorū sumē
victor. Sic iqt̄ rubigo ferz: sic inuidia aim i q̄
nascit corrūpit. ¶ Tercio inuidia ē ve pēa affli-
ctua. Qui ei inuidia relp̄ca alti⁹ gerit: iuge p̄z. Inuid-
ia nā seipz⁹ cruciatē ē mēte nutrit. vñ Alan⁹. Hec gerit vñ
i. inuidia ē hospes q̄ apd suū hospitē ibospicat⁹ gē peni⁹
bil̄ hospitiat⁹ sue hospitē labefecit hospitium. mēte
Hec ē possētio suū possidēt possētōe: q̄ dum
alios d̄ractionū larratib⁹ vexat: sui possētōs
aim iectio mosu p̄fūdi⁹ ijectat. Et h̄ sapientia ac-
redit cū air Eccl. xiij. Qui sibi inuidētū nibil̄ ē illo
nequ⁹. et hec ē redditio malicie illi⁹. q. d. In-
uidia p̄ malicie pēa redit: cū in semetipo pro
alioz p̄fectu tristat. Et iō de Lypan⁹. q̄ inuid⁹
nulli⁹ mag⁹ q̄ suūp⁹ inimic⁹ existit. q̄ se pl̄ oī
bus alioz ledit. Und air. Quicūq̄ inuid⁹ es: eis
q̄s odisti i fest⁹ es: nulli⁹ mag⁹ q̄ tu salutē ini-
mic⁹ es. Quicūq̄ ei ille ē qui zelo p̄cepis: subē
fugere et vitare et posit. tu v̄o te non potes su-
gere quocūq̄ fugeris: aduersari⁹ tuus recū ē.
hostis semp in pectorē tuo est: permīces inclusa
est. Hec ille. Ecce iam pat̄ quomō iū

Bermo

XXX

di de alioꝝ felicitatibꝝ torquuntur de alienis ad universitatibus letantur. Id oportet Gene. i. li. de moribus. q̄ iudicis in cūcīs ciuitatibus oculos haberent ut omnes tristarentur p̄spicere. Nā q̄ sūt felicitas gaudia; rūs iudiciorū geminae et supplicia. Sūt ḡi iudiciorū miseriū boies. q̄ cū obēret letari d bono primi p̄ quā leticiā relevarentur solent tristari: p̄ quā tristitia corpore et animo torquentur.

Tertio p̄ncipalē iudicia iudiciorū rōnis puerit; q̄ lumē discreciois amittit. Quāuis ei oī passio; vīz amor; gaudium; tristitia; dolor; lūmē intellex̄ obtundit; tñ magis b; cū tristitia iudicē mēs oculū cecat; z fūndit; q̄ sapīa q̄ lux est mēs; inuidia fugit; ipa dicere Sap. vi. Ne q̄ cū iudicia tabefcēe iter habeo; qm ral' hō n̄ erit prīceps sapier; iō recrū iudicū pdit. Und̄ Bre. nazāzen̄ i apoll. Inuidie lāguoz rece iudicādi ipedie senīum; z op̄i optimo nomē inflī. Inuidia git vīctosum. **P**ro q̄ aduertēdū est; q̄ inuiq̄ drupl̄ dia q̄drupl̄ pr̄urbat iudicū rōnis. Nam inuiq̄ drupl̄ dia exēceant̄ q̄drupl̄ plicter iudicū.

Iudiciorum Luce honestatis exceperunt
tonis Inuidi Arcessa puerit, obscurant
Uelo malignitas obumbrant
Veru non speculantur

Prius iuidi luce honestatis excecanſ. Sič em noctua lumen ſol cecat z nocti caliginoſis nitore illuſtrat; ſic iuidi luce ſapiencie z lucerna belli ex ampliſ. p. xris excecanſ z p. xpoꝝ ymbroſa aduersitate exhilaret. Sič p. p. betice d. ipis p. dicitur Job v. dices. Per diē icurrit tenebras: z q̄ i nocte ſic palpabunt i meridie. Qd. exponet Greg. i. mo. ait. Mēs iuida dū alieno bono infligunt radio lucis obſcurat. bona ei primi opa ſunt lucerna z candela p. b. entia luminoſe querſatōis expla- vt d. Greg. sup illō Lu. xii. Luciferne ardēres in manib. viis. Iſtis candelis iuidi excecanſ: dū bona alioꝝ ex iuidia depuare conant z respicere nequint. Imo p. finitā iſterpretatiōe luce in tenebras querunt. Tales ſe ſit Heli. de qd. i. Reg. iij. q̄ nō porat videre lucē dī anq̄ extin- gueret. De hac cecitate d. Greg. p. pasto. Per p. edat inq̄ iuidi q̄nta ſint cecitas) q̄ alieno p. fe- cu dicitur; aliena exaltatiōe cabescunt. **T**Scđo acrisia prauitatis obſcurant. Acrisia em f. Ni co. de ly. sup Gen. c. ix. Et paſſio faciēs non vi- dere: non taliter q̄b illā paſſus nibil videtur: ſz q̄ nō videt ea q̄ qrit z vule videre. Et d. ab a qd. ē ſine: z crīſis iudiciū: q̄ ſi ſine vero iudicio rei viſe. qz ea peccatiſ ſū p. h̄e diſcretois oculū ſic bō aliq̄n. apris oculū aliq̄d aliude qrit qd. i manu gerit. Hac cecitate peccatiſ ſunt qui facie- bat ym. ipi Loth z p. orerat oſtiū iuuenture Be- nef. xir. vt d. Mag. i. hiſtoria ſcholaſtica. sup Gen. Nā vt habeſ i. Genesi vbi ſ. Loth recepit angelos hospitio q̄ ſi purabat eē adoleſcētes. q̄ factō venerit ſodomitē iuuenies z ſenex volē- ces cū eis coire: q̄ angeli peccatiſ ſū p. dicitur ce- citate. Hac crīſis cecitate peccatiſ ſunt q̄ q̄rebant Helſſen existēt cū eis. iii. Reg. vi. Hac p. pas-

ſtōe ēt oclī dīſciploꝝ tenebant ne chīz agnōſe. rēt Lu. v.1. Talis paſſio eſt inuidia q̄ nō pōr̄tū d̄ere clara luce bonoꝝ oꝑa; felicitatē eoz ⁊ p̄ ſperitacē. fz q̄ſi ecuriēs mala q̄ in eis n̄ ſūt inq̄ reter tētū; q̄ dū n̄ inueni: q̄ſi ſodomite parieſes palpar. vt bñ deduc̄ Bre. vi. mo. ſen. xlviij. traſcras illō Job paſſagatū: Per die i currit teſe nebras di. N̄t̄es inq̄ dū de aliena meliora tiōe afflīguꝝ de luce obſcurans; qdū bona oꝑa ſiderat: ſi q̄ mala lateat inveſtiḡat: ſollicite la borat ſiq̄ qd̄ accuſare poſſint iuētāt. ſana mēbra exiſt̄ ſpiciunt: fz clausis cordis ocul⁹ vuln⁹ palpātēs q̄rt̄. Jō ybi ſ. in Job ſubdit. Quasi in nocte ſic palpabit in meridi. Dic̄ q̄ppe boi ogis exerīt̄ in p̄xio lucer: ſed q̄ſi in nocte palpāt̄ q̄rluoris inq̄tenebras tolerat: puenire ad aliquid q̄ rep̄hēdat ſatagūs. derracōis adiut̄ q̄rū ſz q̄ hūc inuenire n̄ valēt ceci exiſt̄ circūcunt. Qd̄ bñ exp̄m̄t̄ cū Loth pregetib⁹ āgel̄ ſi domo ei ſodomite oſtū inu enire n̄ porcurū. Sodo mitie ei oſtū inu enire neq̄unt. q̄r iuēt̄ zra vi tā iuſtū nullū accōis adiut̄ dep̄bendit. Percuſi ei cecitate q̄ſi domū circūcunt: q̄ iuētēs faga ea & dīcta p̄ſcrutant iuſtoꝝ. fz q̄r iſdem vita foris yndiq̄z & laudabili obuiar errat̄: nihil aliò q̄r paries palpāt. Hec Bre. ¶ Tertio i. Z iuſtivelaſt̄ luoris obūbrant: ſic q̄r lucē p̄ ſpe Uelamē ritatis & p̄fēc̄ nō inſpiciunt. Sič ei velamē inq̄ iuſtū nō boiem & lumen obduciū lucis phiber aſpectū ſinuviðe ſic caligo iuſtū tanq̄z velamē nō recro oculo ſi re bonū i. p̄mo bonū videre: ve oñdit Berni, i. qdā p̄p̄m̄ fmōe. Et in hoc lib. vi. ca. iii. Luoris inq̄t̄ p̄po i. inuidia: q̄ſi qdā velamine inuid⁹ ne ſublimis ora reſpiciat impedit̄. ad illoꝝ q̄ ſup̄iores h̄e dolet: mō qd̄e felicitatē: mō gl̄iam: mō verūq̄ ſi reuerberata acie ſtabeſcēs. Hoc velamē deponere horat̄ Pet̄ in canonica ſua. j. Pef. ii. Deponēt̄ oēm maliciā/dolū ſilatioes & inuidia. Et inſtra codē ca. Nō q̄ſi velamen habēt̄ malicie/ ſed q̄ſi ſui di. Tale velamē deurpat viri actionē. Un. i. ad Lox. xj. 8. Ut q̄r elat̄ capue deurpat caput. q̄. f. p̄ inuidia mēt̄ & inſtēt̄ q̄r capue aie (fm Bre.) yelat̄: ab iſtū ſpm lumiſ ſre elongat̄: ſic ipm obſcurat & deurpat. Talis eſt de illis q̄ purat̄ ſe lateri in obcuris petis tenebroſo velamēto z̄t̄. Et q̄b̄ oīus eliciſ q̄rt̄ vies q̄r iuſtū vez n̄ ſpeculaſt̄ ſi exēcaſt̄ luce honestaris ſiue i bonis operib⁹ illoꝝ: ſi acrisia (vt dīctū eſt) obſcurat̄. & ſi velo malignitatis obūbrat̄: n̄t̄ ſi q̄r verū non ſpe M ulatur. Quarto p̄ncipal̄ iuſtū flagitiū Inuidia mortale iduēt̄. Na ſā morte ſpūalem ſi corporalē iduēt̄ ſlaſt̄ inducere ſtendit. Qd̄ morte corporalē iſter plaz̄ ḡtūm ū. Nā p̄ inuidia diabol⁹ huāno generi moris mortale ſpūalem & corporalē induxit: fm illō Sap. ii. inuidia diabol⁹ moſ ſtrauit in orbe terrarꝝ. inuidia ēt inuidentē occidit. Job. v. Paruſi occidit inuidia. Dic̄ ei inuid⁹ illi cui iuſtū ſe iuſtū ſioccidit & minor eſt coprobaſt̄: qui p̄po luoris ſſific̄ & necatur. Unde Grego, v. moral. In

De malis effectibus inuidie

videre non possumus nisi eis quod nobis in aliquo meliores esse putamur. Nam inuidia morte spirituale iducat onus s. Tho. ij. q. xxvij. ar. iii. dices Genesim pccum et gratias ex obiecto considerat. Inuidia ac fin ronem sui obiecti pertrahit charitatem; propter quam donat aie vita spiritualis. Sic j. Joa. iii. dicit apostolus. Nos scimus quoniam translati sumus demore ad vitam: quoniam diligimus fratres. Utriusque ei etiam charitas nostra inuidie obiectum est bonum propter. Igitur huius motu. Nam charitas de bono propter gaudet et letat. Inuidia autem de eodem dolet et tristat. Et tali tristitia aia spiritualis moritur et necatur ut vult. Hoc etiam apostolus. Inuidia est occidit corporaliter. Mulet enim videtur te sed despici: et alios super se exaltari: quod alii eos non poterunt humiliare. machinantes eis mortem inferre et sic de medio collere. sic narrat Aristoteles. viij. Ethicae. ca. vij. de quodam muliere nomine Lamia. quod post annos filios prediderat: alioque fetus ex inuidia comedebat. Et Hesiodus vero regis videt propter filium mortuum interficere oem semini regium. iij. Regum. xij. Sic chrysostomus inuidia fuit occisus. Mat. xxvij. Sed aliquis pergit iusto modo in iudicio: et illi quod ex inuidia alioque mortem procurat: pro hoc eos exaltat. et sic ipsi propter mortem ea exiret. Si per Heserton. viij. de Amon qui traxit quam Mardonius pauperat suis peccatis fuit. Et sic legitur in historia Alcibiadis: et recordat. Tho. i. tractatus de veneno perci. Permenio magister Philippo physico inuidit. propter familiaritatem quam cum regem habuit. quod philippus cum gratia recuperande sanitatem regi poculum ministraret. Permenio regi epulum servit: quod sibi a Philippo pro medico cauererat: quod ob fauorem Darier regis placitum est ictoxicare veller. Sed Alexander per fidem eius de medico habuit: et famam legit: et post portionem suppsit: et supra portionem epulum ei legatam dedidit: et medicus postquam rex sanitatem recuperavit: iusticiam de Permenio percutit: quod cum capite plectri iussit. Et sic postea incident in laqueum quem fecerat: et quereret dolor in capite eius. et in vicine ipsius iniqitas eius descendit.

Exempli **¶** Ad idem potest Quirinus. viij. metamorph. duas historias poeticas. Unum de quod Peleus inuidus Jasoni nepoti suo: ipsum ad velum aureum sub specie gliae ad quadratum misit: sed ad istum finem ut ibi moreretur. sed ebatur ei et carna piella: quod si aggrediret et rareretur non rediret. Sed res ad prius visa fuit. Nam cum glia velut in adquisiti: et victor rediret. Et sic auunculus eius qui sibi nocere creditur: velut fuit. Rursus ibidem potest.

Rex inuidus Pollidorus parvus ad gorgoneum occidens misit: in virtute reueneret: sed ut a gorgone lapidificaretur. sed ipso spiritu regis gorgoneum interficeretur: et non mortem spabat incurrire: inde glia adquisivit. Sic inuidus solitus alicui mudana pugnare pugnabat: et moritur: piella sub alicui boni precepsu suadere: et sic sub colore amicicie eos predictiorum interficeretur: sed divisa clemencia ad inuidorum cruciatum inuidi intercessione ipse dicit: et spiritus gliae pugnare et vicerat. Illi clausi exinde habebant Josephum qui ex inuidia fratres suis videretur in Egyptum: ut ibi pugnando labore frumentum fuisse cruciaretur: quod factum est dominus egypcius: et rade firmum fuop: ut ibi Genesim. xxvij. et xli. c. Igitur scriptum est

Ecclesiastes. xvij. Qui fodit foueum icidit in illa. et quod statuit lapide capiti propter cadet super illum. Unde si dividatur ex inuidia iustus Job subuertere et quis inuidus est per remetetur per quod enim vincere voluit: per eadem Job propter fecit et clarior exitus. Ita in opposito de inuidio primitus sepe quod non alii nocere querit sibi propter. **¶** Qui nro inuidia supplicium gehennae incurrit: Inuidus ei Inuidus supplicium habens et sine fine permanebit sicut in ea incurrit decesserit. In alijs ei periculis hoc aliqua delectatio supplicium non inuenit: sed inuidia sine eo delectatio suum subiungit. ut supplicium punitur et ad supplicium disponit. Tunc primo quod ne maledictionem eterna incurrat: sicut illud Ecclesiastes. vi. In proprietate et humilia ois malus hereditabitur: et ois pericula inuidis et bilinguis. Tunc secundo: quod signum diaboli gerit igitur ad ipsum in pena peinebitur: prout illo. quod sic charitas est signum quod coagescit electos et christiani discipuli: propter dicere Iohannes xij. In hoc cogescit oes quod mei est discipuli: si dilectionem habueritis ad inuidum. ita ecoueris inuidia est signum diaboli in eternis penitentibus. Inuidus diabolus mors sera uite in orbiteretur. Tunc tertio: quod inuidus male moritur. Unde de globo super illo Ecclesiastes. xvij. Quia laqueum alio potest gibit in illo. laquo perditur punitur quod oblectatur casu iustorum. Tunc quartus: quod propter socium predictum. igitur cuius predictore Iuda pena habebit. Iohannes Salomon Proverbiis. xxij. Ne comedas cum hoice inuidum: et ne desideres cibos illorum. Comedere et bibere dicitur tibi et mes eius non est ecclesia. Dignus igitur est inuidus eterno supplicio quod diabolo assimilatur: ut vult. Et huiusmodi. super Mattheum. i. quoddam hominem dicitur. Inuidus se de demonibus suis curat trinitati aduersatur. Prior de filio quem moritur tradidit. Mattheum. xxvij. Secundo spiritus spiritus cuius bontate impeditur. Deinde ei per spiritum suum ex sua bontate oibz creaturam bona sua coicat et distribuitur: et quod bona in aliquo creatura existit bona a spiritu recipit: quod sine inuidia eueris largissime inuidit: ut ostendit Damascenus. i. i. pnci. Inuidus vero de bontate turbat. quod in sibi deum esse largum et oibz parem optare id est iuste spiritum et tristitia et querere dolor in causa eius. Et tertio spiritus spiritus cuius deo patribus et tristitia inducit. Nam inuidus coniunctus pauper sit: et hoc iuste: quod qui in aliena coiterit paupertate delectatur: iustus est ut eadem animus paupertate puniantur. Nam de inuidis ait Alanus in libro de planctu. Isti inquit suas in aliena paupertate diuinatas suam paupertatem in alienis dignitatibus mercantur et mensurantur. Unde Proverbius. xxvij. Qui festinat ditari et aliis inuidit: ignorans quod egestas superuenient ei. Ubi dicit glossa. Bede. quod ex talis inuidencia: et si hic egestatem temporalem effugiat: eternam tamen sibi coaceruerat. Sed quis inuidia inducat egestatem aliquam docebat et tandem eternalem. atram valde dolens

dū ē q̄ ipa h̄ i b̄ mūdo infert hoī paupētē aīe
sue spūale; r̄ sic aīe ē valde dānola. p̄z q̄ aus
fere hoī diuitias spūales. i. bona roti⁹ militat⁹
ac trūphat⁹ ecclie. De q̄b̄ diuiti⁹ v̄t pp̄ba in
p̄. Particulē me fac de⁹ oīm tūmētū te cu
stodientū mādata tua. Bona em̄, p̄x̄ q̄ essent
ip̄i⁹ iuidi si p̄ximū diligere. sūt̄ iuidū. Un̄
Aug. Perp̄dāt̄ iuidi q̄ntū bonū ē charitas/q̄
charitas sine labore n̄o aliena bona n̄a fac̄. Un̄ Hugo
de sc̄to vīco. Supbia aufert mībi deū: iuidia
p̄ximū: ira meipm. Iuidia erit aufert hoī sa/
pienitā. Un̄ Sap̄. vi. Neḡ cū iuidia tabefc̄
te ic̄r̄ habebo. q̄ tal̄ hoī ē erit p̄ceps sapiētē.
Prop̄p̄a poēta d̄scr̄ib̄t̄ domū iuidi: d̄c̄. q̄ erat
carē sole. Sol em̄ iusticie absc̄dit̄ iuidis lus-

P m̄e sapiētē. **C**Ex p̄missis iferunt̄ aliq̄ corol⁹
Iuidialaria. Pr̄imū q̄ cū charicas sit v̄t excellētissi⁹
vocat fe⁹ ma/iuidia erit p̄essimū vīci⁹. p̄p̄a vocat fe⁹
ra pessi⁹/ra pessima. Gen. xxvii. Fera pessima deuo. fū
ma peior lū meū Joseph. peior ē em̄ iuidia q̄s auaricia.
auaricia. Auar̄ em̄ zī n̄ vule coīcare bona suā: r̄ vule
tra zodi. q̄ alij ea cōcēt̄. Iuid⁹ aut̄ n̄ vule coīcare bona
fua: nec vule q̄ alij ea coīcer. Nā sic s̄ dīcū ē)
iuid⁹ dolē d̄ dei bonitate: q̄ ēr̄ larga hoīb̄.
veller em̄ sibi soli eā eē largā: r̄ oīb̄ alijs auarā
sue parçā t̄ illiberalē. r̄ sic diuise hoītar̄ imēy
sicut veller ad se coararti. Peior ē ēt̄ iuidia q̄
tra v̄l odīt̄: q̄uis ei hoī irat̄ v̄l odīt̄ altū velic
malū. p̄xi sui: n̄ mala voluntas ip̄i⁹ bz̄ or̄t̄ ex
malicia. p̄xi q̄ eū offēd̄. v̄n̄ p̄ximū culpabil̄ ē.
sz malicia iuidi q̄ vule malū. p̄xi/or̄t̄ bz̄ ex p̄
p̄a malicia. s̄ ex supbia q̄ vule illū n̄ solū parifi
cart sibi: sed r̄ vule malū. p̄xi sui oīno sine ei⁹
culpa. **S**com q̄ iuidia ē derestabil̄ iō: q̄ cū
aliq̄ vīcia vīni t̄m̄ bono op̄onant̄: vt̄ ic̄otinētē
zeinētē. iuidia oī bono op̄onit̄. Je cū alia vi
cia malo op̄onant̄: vt̄ pdigalitas auaricie in
iuidia illi malo op̄onit̄. **T**erriū corollariū:
q̄ iuidia ē valde piculosa. Iuidū eī occidū
r̄ bona r̄ mala. bona cū flagellado: mala cī oīcī
castōne peccādi dādo. Un̄ dixit iuidus Lam
Gen. iiij. Quiciq̄ iuenerit me occidet me. Uī
dēf̄ em̄ creature: vt̄ iurare q̄ iuidū. r̄ merito:
q̄ iuid⁹ degenerata creatore r̄ a creature. Er
ator em̄ bona coīcar: s̄l̄t̄ r̄ creature: vt̄ de h̄ cer
tamē videant̄ h̄t̄. Ex h̄t̄ q̄ ignis vule sp̄em
fū dare materie aq̄: ex h̄t̄ pugna ē int̄ ignē r̄ a/
qua. S̄l̄t̄ sol vule coīcare lumē r̄ calore suum.
Un̄ Aug. Judiciū maximū diuine bōt̄: ē/ q̄
q̄libet res cogit̄ dare sc̄ipam. ab hac liberalita
ac degenerat̄ iuid⁹: diuidēt̄ se a do r̄ a creature
r̄ socians se diabolo q̄ bonis oīb̄ iuidet̄: r̄ vule
hoīes socios esse luc miserie. Et iō merito crea
ture p̄sequunt̄ iuidū tanq̄ apostgrā a dei bo
nitate. Rōgem⁹ ḡ dei vt̄ nos custodiae ab
hac pessima fera iuidiēre iuidis demonib⁹
associemur q̄n̄ pot̄ cū dei sc̄ris in p̄petua cha
ritate lecenur Amē.

De Iuidia. s̄. q̄n̄ sit p̄cm̄ mortle
vel ventiale. Sermo. xxxii.

O Diū et iuidie si
ml̄ p̄ieēt̄: nec h̄t̄ p̄c̄i⁹ b̄ sc̄lo: r̄ i ope
q̄b̄ sub sole genf̄. Ec̄cs. ix. **I**n p̄c̄
dēti ser. audīst̄ q̄n̄a mala fac̄ iuidia. Et signē
sex: vīc̄. Pr̄im̄ q̄ difficultē ē curabil̄ sue reme
diabil̄ p̄ter ei⁹ maliciā latēt̄ r̄ p̄manēt̄. Sc̄d̄
mali⁹: q̄ p̄p̄ū sb̄sc̄rū ledit̄ r̄ cruciat̄: vīc̄ ip̄m
iuidū sic cineā p̄sumē vestimentū r̄ rubigo fer
rū. Tertiū: q̄r̄ iudicū r̄onū querit̄ et excecat̄:
q̄r̄ iuid⁹ n̄ p̄ videre bonū i eo cui iuidet̄. Quar
tū q̄r̄ morte iducit̄ r̄ corporalē q̄ sp̄ualem. Iuid
dia ei q̄ ē cū tristitia de bono p̄xi abbreviat̄ iuid
do vitā corporalē: q̄r̄ p̄ bñ florere iuid⁹ r̄ gau
dere p̄p̄ maliciā suā. Inducit̄ et mortē sp̄uale
. i. p̄cm̄ mortle: de q̄ dicere itēdō i p̄n̄ ser. q̄n̄
vīc̄ iuidia sit p̄cm̄ ventiale: q̄n̄ morale. Qui
r̄ malū i p̄cedēti ser. erat suppliciū gebene. et
sextū egēt̄s r̄ paup̄as. Illa mala duo sequū
cur iuidiā p̄b̄acitā: si n̄ b̄ p̄pniam diluit̄ ma
lū iuidie. sequit̄ ei cēnū suppliciū r̄ paup̄as r̄
miseria ceerna: de q̄b̄ bñ de Galomō in vīb̄is
thēmas. Lodiū r̄ iuidie siml̄ p̄ierū. **V**ic̄ iuid
doz p̄ morte. Perierit̄ ei: q̄r̄ post mortē n̄ p̄n̄
nocere bis q̄s odio habueit̄. r̄ q̄b̄ iuidebat̄ p̄i
erūt̄ ēt̄: q̄r̄ nlla ap̄līt̄ ēt̄ eis sp̄es. solariōis: nulla
ēt̄ sp̄es euadēti ceerna penas. nec bñ p̄c̄ in
b̄ sc̄lo. i. i. b̄ m̄o. i. p̄ suffragia vīvoz. q̄r̄ post suffragiū
mortē nlla suffragia eos adiūquare p̄n̄: nulle a. p̄lūt̄ in
orōnes: nulle elyne: nulla deniq̄ missa. nec ali iuidis
quid q̄b̄ est sub sole. r̄ sic manebit̄ miseri in p̄
perū: iuxta thēma. Odiū r̄ iuidia siml̄ p̄ie
rūt̄. Restat̄ ergo nūc dicere q̄n̄ iuidia sit ve
niale aut morale p̄cm̄. r̄ de filiab̄ eius. r̄ ran
dē de remedijā: tra iuidiā si t̄p̄us dicēd̄ ade
rit̄. **P**ro grā dicam⁹ Ave maria. **O**diū
r̄ iuidie siml̄ perierunt̄ r̄t̄. vbi s̄.

Primo iuidēt̄ est q̄n̄ iuidia sit p̄cm̄ ve
niale aut morale. Pro q̄ notandū q̄ iuidia
bz̄ esse i sensuātē r̄ rōne. Prio inqntū mo
tus iuidie est qdā passio sensuātē: tūc m
uidia est p̄cm̄ ventiale. r̄alis iuidia iuēt̄ in in
fanib⁹ in q̄bus t̄m̄ non p̄c̄ esse p̄cm̄ morale.
Similr̄ in viris p̄fectis iuēt̄ aliqui primi
motus iuidie q̄ sūt̄ p̄t̄a ventiale: q̄ vīc̄ fiunc
ex surreptōe r̄ qdāmodū ideliberate quia pre
cedunt̄ verū iudicū r̄onū r̄ deliberationē v̄t̄
rā: r̄ in calib⁹ homo non consente deliberare.
Sc̄do v̄o iuidia p̄ut̄ est in rōne seu i deli⁹. Iuidia
berato acru rōnis: tūc est peccatum mortale op̄onit̄
lebz̄ illō. q̄ iuidia direcēt̄ op̄oīt̄ charitati. cha charitati
ritas ei gaudeet̄ d̄ bono. p̄xi: iuidia ac tristat̄ de
codē. q̄ iuidia ē p̄cm̄ mortle: vt̄ d̄clarat̄ s̄. Tho.
ii. ii. q. xxvij. ar. iii. i cor. q. **E**x q̄ istēt̄ q̄ iuid
ia d̄ suo ḡnē ē p̄cm̄ mortle: q̄uis ei v̄t̄us ob
iectū. s̄. charitati: r̄ iuidia sit bonū. t̄n̄ diūsimōe,
q̄ charitas gaudeet̄: vt̄ d̄m̄ ē de bono p̄ximū: iū
iuidia v̄o tristat̄ codē: vt̄ d̄s. Tho. vbi. s̄. Dif
ferit̄ at̄ oīdū iuidia r̄oī obiectoz. q̄iuidia bz̄
(vt̄ dīcū ē) p̄ obiecto bonū; in eo q̄ vule bonū